

12. Društva

by Tomislav

- **trgovac**
  - pravna ili fizička osoba koja **samostalno i trajno** obavlja **gospodarsku djelatnost** radi ostvarivanja **dobiti** proizvodnjom, prometom robe ili pružanja usluga na tržištu
  - iznimke:
    - slobodna zanimanja
    - individualni poljodjelci
  - podjela:
    1. **trgovačko društvo**
      - **pravna osoba** čiji su osnivanje i ustroj određeni Zakonom o trgovačkim društvima (ZTD)
      - podjela:
        - a) **društva osoba**
          - javno trgovačko društvo
          - komanditno društvo
        - b) **društva kapitala**:
          - dioničko društvo
          - društvo s ograničenom odgovornošću
      - može se osnovati za obavljanje gospodarske ili bilo koje druge djelatnosti
      - **trgovačko društvo je trgovac**, neovisno o tome obavlja li gospodarsku ili neku drugu djelatnost
    2. **trgovac pojedinac**
      - **fizička osoba** koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost u skladu s propisima o obrtu i upisana je u sudskom registru kao trgovac pojedinac
      - stječe taj status **upisom u sudski registar**
      - fizička osoba koja posluje u skladu s propisima o obrtu može tražiti da se upiše u trgovački registar kao trgovac pojedinac ako godišnji prihod prelazi svotu od 2 milijuna kuna a dužna je zatražiti taj upis ako godišnji prihod, prelazi svotu od 15 milijuna kuna
- **pravna osobnost** trgovačkog društva stječe se **upisom u trgovački registar**, odnosno oduzima brisanjem iz trgovačkog registra

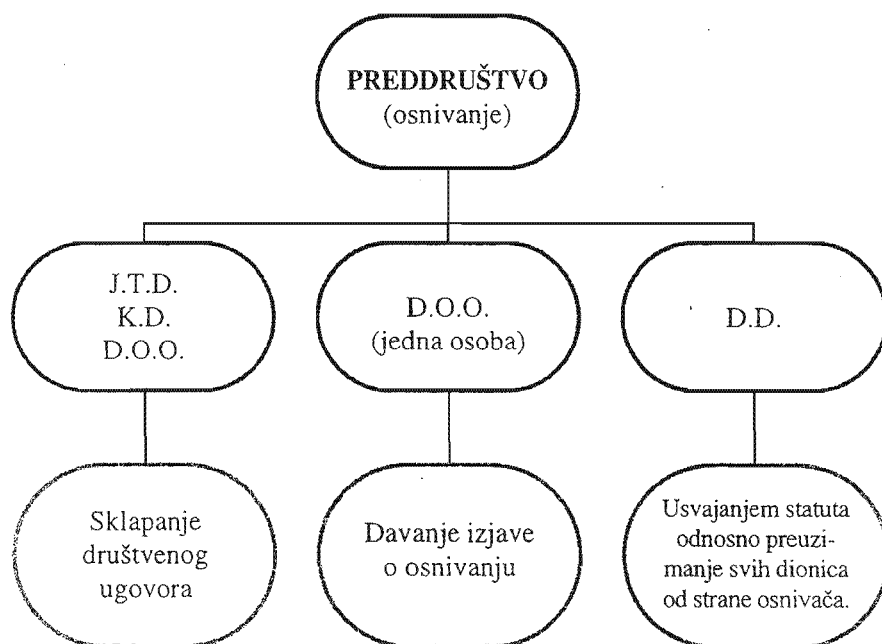
12.1. Predduštvo

- **nije pravna osoba**
- trgovačko društvo *in stato nascendi*
- **nastaje sklapanjem društvenog ugovora**, odnosno usvajanjem statuta i preuzimanjem svih dionica od strane osnivača trgovačkog društva
- na odnos između osnivača prije upisa društva u sudski registar primjenjuje se društveni ugovor odnosno statut
- za obveze koje se preuzmu u ime trgovačkog društva prije njegova upisa u trgovački registar, odgovara onaj tko ih je preuzeo u ime društva
- preuzme li ih više osoba, one odgovaraju solidarno i neograničeno cijelom svojom imovinom – trgovačko društvo ne odgovara, ne može stjecati prava i obveze
- upisom trgovačkog društva u sudski registar te se osobe oslobađaju odgovornosti koja je tamo propisana, a trgovačko društvo postaje dužnikom

- upisom trgovačkog društva u sudski registar preddruštvo prestaje; prava stečena i obveze preuzete djelovanjem preddruštva u ime trgovačkog društva prava su i obveze trgovačkog društva
- **odgovornost za obveze trgovačkog društva**
  - trgovačko društvo odgovara za svoje obveze **cijelom svojom imovinom**
  - trgovac pojedinac odgovara za svoje obveze osobno, cijelom svojom imovinom
- **odgovornost članova trgovačkog društva**
  - članovi JTD-a i komplementari u KD odgovaraju za obveze društva osobno, **solidarno** i neograničeno **cijelom** svojom imovinom
  - članovi d.o.o. i dioničari d.d. **ne odgovaraju** za obveze društva izuzev kada je to određeno ZTD-om - samo snose **poslovni rizik**
  - onaj tko zloupotrebljava okolnost da kao član trgovačkog društva ne odgovara za obveze društva ne može se pozvati na to da po zakonu ne odgovara za te obveze - opća klauzula

12.2. Podružnice

- trgovac pojedinac i trgovačko društvo mogu izvan sjedišta imati podružnice u kojima obavljaju svoje djelatnosti
- osniva se odlukom koju donosi trgovac pojedinac ili nadležni organ trgovačkog društva u skladu s izjavom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom, odnosno statutom društva; odluku o osnivanju podružnice mora ovjeriti javni bilježnik
- podružnice nisu pravne osobe; njihovim poslovanjem prava i obveze stječe društvo
- podružnica posluje pod svojom tvrtkom i mora pri tome navesti svoje sjedište i sjedište osnivača
- podružnica se upisuje u sudske registre suda nadležnoga po mjestu sjedišta osnivača i suda nadležnoga po mjestu sjedišta podružnice

13. Tvrtka

- tvrtka je ime kojim trgovačko društvo **posluje** i pod kojim **sudjeluje u pravnom prometu**
- mora se jasno razlikovati od tvrtke drugog trgovca upisane u trgovački registar kod istog registarskog suda
- određuje se izjavom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom odnosno statutom društva,
- tvrtka i sve promjene upisuju se u sudski registar
- **sadržaj tvrtke:**
  - naznaka kojom se pobliže obilježava ime trgovačkog društva
  - predmet poslovanja društva
  - tvrtka javnog trgovačkog društva **mora** sadržavati vrstu trgovačkog društva (jtd, kd, dd, doo) – **obligatorni sadržaj**
- Razlikovanje tvrtki
  - sastojci tvrtke ne mogu biti takvi da stvaraju zabunu glede predmeta poslovanja trgovačkog društva, utiska o identitetu ili povezanosti s drugim društvom, da vrijeđaju prava intelektualnog i industrijskog vlasništva ni druga prava drugih osoba.
- Osobna imena
  - u tvrtku se može unijeti ime ili dio imena neke osobe samo uz njen pristanak, a ako je ta osoba umrla, uz pristanak njenih nasljednika.
- Imena država i međunarodnih organizacija
  - riječ “Hrvatska”, te njene izvedenice, kao i zastava i grb Republike Hrvatske, uključivši i njihovo oponašanje, mogu se unijeti u tvrtku samo uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske ili državnog organa koja ona ovlasti.
  - tvrtka **ne može sadržavati** imena, grbove, zastave ni druge državne ambleme drugih država ili međunarodnih (međudržavnih) organizacija niti službene znakove za, kontrolu i garanciju kvalitete, a ne može ih se ni oponašati u heraldičkome smislu
  - iznimno: uz dozvolu nadležnog organa odgovarajuće države ili međunarodne (međudržavne) organizacije ili ako su ti sastojci sadržani u tvrtki ili u imenu osnivača koji se unose u tvrtku trgovačkog društva
- Tvrtka i promjene u trgovačkom društvu
  - trgovačko društvo nastavlja poslovati **bez promjene** tvrtke unatoč istupanju nekih članova iz društva ili pristupanju novih članova u društvo
  - iznimka: JTD, KD ako u njima prestane biti član osoba čije je ime, odnosno tvrtka ili skraćena tvrtka bila sadržana u tvrtki društva
- **Tvrtka trgovačkog društva u stečaju ili likvidaciji**
  - tvrtki trgovačkog društva koje je u stečaju ili likvidaciji **dodaje se oznaka** “u stečaju” ili “u likvidaciji” te se tako, upisuje u sudski registar
- **Skraćena tvrtka**
  - trgovačko društvo može upotrebljavati i skraćenu tvrtku - karakteristični dio tvrtke i naznaku oblika trgovačkog društva
  - skraćena tvrtka upisuje se u sudski registar
- **Jezik tvrtke**
  - tvrtka trgovačkog društva mora biti na hrvatskom jeziku
  - tvrtka trgovačkog društva može sadržavati pojedine strane riječi ako one čine ime, odnosno tvrtku člana društva ili robni ili uslužni žig člana, odnosno njegova društva registriranog u Republici Hrvatskoj, ili ako su uobičajene u hrvatskom jeziku, ili ako za njih nema odgovarajuće riječi u hrvatskom jeziku, ili ako se radi o riječima na mrtvom jeziku

- **Načelo jedinstvenosti**
  - svaki dio trgovačkog društva mora poslovati pod istom tvrtkom, s time da joj se može dodati oznaka koja upućuje na to da se radi o dijelu društva
- Prijenos tvrtke
  - tvrtka trgovačkog društva može se prenijeti na drugog samo zajedno s poduzećem ili s bitnim pretežnim dijelom poduzeća
- Tvrtka trgovca pojedinca
  - tvrtka trgovca pojedinca mora sadržavati njegovo ime i prezime
  - tvrtka trgovca pojedinca mora sadržavati naznaku "**t.p.**"

13.1. Zaštita tvrtke

1. **Načelo zakonitosti**
    - sud će odbiti upis u sudski registar tvrtke koja nije u skladu sa ZTD-om
  2. **Načelo isključivosti**
    - u isti trgovački registar ne može se upisati tvrtka koja je jednaka ranije upisanoj tvrtki ili tvrtka koja se jasno razlikuje od ranije upisane tvrtke
    - sud na to pazi *ex offio*
  3. **Načela prvenstva**
    - ako se sudu radi upisa u sudski registar prijave iste tvrtke ili tvrtke koje se međusobno jasno ne razlikuju, sud će upisati onu tvrtku koja je ranije prijavljena
    - iznimno, upisati će se kasnije prijavljena tvrtka ako podnositelj kasnije prijave dokaže da je u vrijeme podnošenja ranije prijave, tu tvrtku, odnosno njene bitne sastojke upotrebljavao na tržištu kao oznaku svog poduzeća ili kao robni ili uslužni znak za označavanje svojih proizvoda ili usluga te da je to činio prije podnositelja ranije prijave
- Zaštita prava imatelja ranije prijavljene tvrtke
    - trgovac kome drugi trgovac upotrebom ili upisom iste ili slične tvrtke, koja je upisana u sudski registar istog ili drugog suda:
      - vrijeđa njegova prava
      - ili ugrožava njegov položaj u tržišnoj utakmici
      - ili postoji opasnost da njegova prava i položaj u tržišnoj utakmici budu povrijeđeni, odnosno ugroženi
      - ili se drugi trgovac upotrebom tvrtke koristi njegovim poslovnim ugledom
      - ili ga prisvajamože tužbom zahtijevati da drugi trgovac prestane upotrebljavati tu tvrtku, da se tvrtka toga drugog trgovca izbriše iz sudskog registra, te da ga se obveže da nadoknadi štetu pričinjenu upotrebom tvrtke
    - tužba se podnosi sudu koji vodi sudski registar u koji je upisana tvrtka drugog trgovca, a može se podnijeti u roku od tri godine od upisa druge tvrtke u sudski registar
    - bez obzira na ove odredbe trgovac može zaštitu, svojih prava glede upotrebe i upisa tvrtke ostvarivati i na temelju propisa o nelojalnoj utakmici, te drugih propisa o zaštiti intelektualnog i industrijskog vlasništva

13.2. Predmet poslovanja

- predmet poslovanja trgovačkog društva može biti obavljanje svake **dopuštene djelatnosti**
- dopuštena je svaka djelatnost koja nije zakonom zabranjena ili nije suprotna moralu društva
- predmet poslovanja trgovačkog društva utvrđuje se izjavom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom, odnosno statutom trgovačkog društva
- predmet poslovanja trgovačkog društva upisuje se u sudski registar naznakom **djelatnosti** koje ga čine - **nacionalna klasifikacija djelatnosti**
- trgovačko društvo može obavljati djelatnosti upisane u sudskom registru, te i druge djelatnosti koje služe obavljanju djelatnosti koja je upisana u sudski registar, ako se one u manjem opsegu ili uobičajeno obavljaju uz upisanu djelatnost
- valjani su pravni poslovi koje trgovačko društvo sklopi s trećim osobama izvan djelatnosti upisane u sudski registar – doktrina *ultra vires* se ne primjenjuje

13.3. Sjedište trgovačkog društva

- mjesto u kojem je **uprava** društva i odakle se **upravlja poslovima** društva ili mjesto u kojem društvo **obavlja svoju djelatnost**, a određeno je izjavom o osnivanju društva ili društvenim ugovorom, odnosno statutom društva
- trgovačko društvo može imati **samo jedno sjedište**
- upisuje se u sudski registar
- ako je uprava trgovačkog društva u mjestu različitom od mjesta koje je kao sjedište društva upisano u sudski registar ili ako društvo obavlja svoju djelatnost u mjestu različitom od mjesta koje je kao sjedište društva upisano u sudski registar, sjedištem se smatra mjesto upisano u sudskom registru, ali se treće osobe glede pravnih posljedica ovisnih o sjedištu društva mogu pozivati na mjesto u kojemu je uprava društva i odakle se upravlja poslovima društva ili na mjesto u kojemu društvo obavlja svoju djelatnost
- za prijenos trgovačkog društva u inozemstvo potreba je prethodna **suglasnost Ministarstva financija**

14. Sudski registar

- u sudski registar upisuju se trgovci i svi podaci određeni zakonom te promjene tih podataka registar vode trgovački sudovi
- **prijave za upis** trgovačkog društva podnose:
  - za JTD njegovi članovi
  - za KD svi komplementari
  - za D. D. svi članovi uprave i predsjednik nadzornog odbora
  - za D. O. O. svi članovi uprave, a ako ono ima nadzorni odbor i predsjednik tog odbora
- **Objava upisa**
  - svaki upis u sudski registar registarski sud objavljuje u “Narodnim novinama” RH i u najmanje još jednim novinama na trošak predlagatelja upisa
  - smatra se da je upis objavljen s istekom dana kada izađu posljednje novine u kojima se on objavljuje

- **Javnost registra**

- svaka osoba može u radno vrijeme suda i u prisutnosti ovlaštenog djelatnika suda obaviti uvid u podatke upisane u registru, u isprave na temelju kojih je obavljen upis te u ispravne pohranjene u registru, osim isprava glede kojih je zakonom isključena primjena načela javnosti registra
- svaka osoba može dobiti ovjereni prijepis ili fotokopiju podataka iz registra i isprava na temelju koji je obavljen upis, kao i potvrde o stanju upisa za određenog trgovca
- sud ne smije od osobe koja traži uvid u registar i isprave, odnosno ovjereni prijepis ili fotokopiju podataka iz registra i isprava zahtijevati da navede razlog ili svrhu radi koje to traži

- **Učinak upisa u registar**

- nitko se ne može pozivati na to da mu nisu poznati podaci upisani u sudskom registru koji su objavljeni na način propisan ZTD-om ili aktima trgovačkog društva
- svaka osoba može se pozvati na stanje upisa u registru glede pravno odlučnih podataka i činjenica koji se sukladno ovome i drugim zakonima upisuju u sudski registar, osim one osobe kojoj je bilo poznato ili moralo biti poznato da se stvarno stanje glede tih podataka razlikuje od stanja upisa u registru
- osoba koja je u dobroj vjeri ne može trpjeti štetu zbog toga što se glede pravno odlučnih podataka i činjenica pouzdala u stanje upisa u sudskom registru

15. Zastupanje

1. Zastupnici po zakonu

- ovlast za zastupanje trgovačkog društva po zakonu imaju osobe koje su za pojedini oblik tog društva određene odredbama ZTD-a
  - članovi uprave kod društava kapitala
  - članovi JTD
  - komplementari KD
- upisuju se u sudski registar
- na zastupnike po zakonu odnosi se ograničenje iz članka 49.

2. Zastupnici po punomoći

- zastupnik po zakonu može dati punomoć drugoj osobi
- ograničenje iz članka 49 odnosi se i na zastupnike po punomoći

3. Punomoćnik po zaposlenju

- osoba čija je dužnost da kao djelatnik trgovačkog društva obavlja poslove koji po redovitom tijeku stvari uključuju i sklapanje određenih ugovora, odnosno poduzimanje određenih pravnih radnji, ovlaštena je da kao punomoćnik društva sklapa i te ugovore i poduzima te pravne radnje u granicama poslova koje obavlja
- ograničenje iz članka 49. odnosi se i na punomoćnike po zaposlenju

16. Prokura

- **trgovačka punomoć** čiji su sadržaj i opseg ovlasti određeni ZTD-om
- prokuru može dati samo pravna i fizička osoba koja je trgovac
- prokura se daje **u pisanom obliku**
- **prokurist**
  - svaka punoljetna i potpuno poslovno sposobna osoba, bez obzira na dužnost koju obnaša i poslove koje obavlja
  - ovlasti i ograničenja prokurista su **određena zakonom**
  - prokura se ne može dati pravnoj osobi
- **Pojedinačna i skupna prokura**
  - prokura se može dati jednoj ili više osoba
  - ako je prokura dana dvjema osoba bez naznake da se radi o skupnoj prokuri svaka od tih osoba je prokurist, koji samostalno zastupa trgovačko društvo
  - prokura dana dvjema ili više osoba smatrat će se skupnom prokurom samo ako je tako **izričito naznačeno** u prokuri
  - izjave volje ili pravne radnje koje učine skupni prokuristi proizvode pravne učinke samo ako ih učine svi skupni prokuristi zajedno; bit će valjanje izjave volje ili pravne radnje koje učini jedan od skupnih prokurista uz izričitu prethodnu suglasnost ili izričito naknadno odobrenje ostalih skupnih prokurista
- **Opseg ovlasti iz prokure**
  - prokurist može sklapati sve ugovore i poduzimati sve pravne radnje **u ime i za račun** trgovačkog društva i zastupati ga u postupcima pred upravnim i drugim državnim organima, ustanovama s javnopravnim ovlastima, te državnim i izabranim sudovima
  - prokurist ne može bez posebne ovlasti otuđiti ni opteretiti nekretnine trgovačkog društva i ne može davati izjave ni poduzimati pravne radnje kojima se započinje stečajni postupak ili drugi postupak koji dovodi do prestanka društva
  - prokurist ne može davati punomoć za sklapanje poslovan drugim osobama
- **Ograničenje prokure**
  - ograničenje prokure koji nije predviđeno ZTD-om nema učinka prema trećim osobama, bez obzira na to je li treća osoba za njih znala ili morala znati
  - ograničenje prokure na poslovanje jedne ili više podružnica ima učinka prema trećim osobama samo **ako je upisano u sudskom registru**
- **Sklapanje ugovora sa samim sobom** (članak 49.)
  - prokurist **ne može** bez posebne ovlasti trgovačkog društva nastupati kao druga ugovorna strana i s društvom sklapati ugovore u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime, a za račun drugih osoba ili u ime i za račun drugih osoba
- **Potpis prokuriste**
  - prokurist potpisuje trgovačko društvo svojim imenom i prezimenom, uz naznaku iz koje je vidljiv njegov položaj prokuriste ili uz oznaku "p.p."
- Prijenos prokure - prokura **nije prenosiva** na drugu osobu
- Opoziv prokure - prokura **se može** u svako vrijeme **opozvati**
- Prokura trgovca pojedinca
  - trgovac pojedinac daje prokuru osobno i ovlast davanja prokure **ne može prenijeti** na drugu osobu
- Upis prokure - dodjela prokure i njezin opoziv upisuju se u sudski registar

17. Trgovačka punomoć

- trgovački punomoćnik je djelatnik u trgovačkom društvu ili druga osoba koju trgovac ovlasti da vodi cijelo ili dio njegovog poduzeća
- trgovačka punomoć daje se u pismenom obliku
- prokuru mogu dati samo trgovačka društva i trgovci pojedinci
- trgovačku punomoć mogu, osim njih, dati i osobe koje ne mogu dati prokuru, npr. stečajni upravitelj
- Ovlasti iz trgovačke punomoći
  - trgovački punomoćnik ovlašten je sklapati sve ugovore i poduzimati sve pravne radnje koje su u prometu uobičajene pri vođenju poduzeća ili dijela poduzeća na koje se odnosi njegova punomoć ili koje su za to potrebne
  - trgovački punomoćnik ne može bez posebne ovlasti otuđiti ni opteretiti nekretnine svog vlastodavca, mjenično niti čekovno ga obvezati preuzeti obveze iz, jamstva, uzeti za njega zajam, ugovoriti nadležnost izabranog suda, nagoditi se niti voditi spor
  - ograničenja ovlasti trgovačkog punomoćnika osim onih, navedenih u prethodnom stavku, **nemaju učinka prema trećim osobama** koje za njih nisu znale niti su morale znati
  - ograničenje iz članka 49. odnosi se i na trgovačkog punomoćnika
  - bez izričitog ovlaštenja vlastodavca trgovački punomoćnik **ne može** ovlasti iz punomoći prenijeti na drugu osobu
- Punomoć trgovačkom putniku
  - trgovac može svakom djelatniku ili drugoj osobi dati punomoć kao trgovačkom putniku
  - punomoć trgovačkom putniku mora se dati u pismenom obliku
- Ovlasti iz punomoći trgovačkom putniku
  - trgovački putnik **ovlašten je** u ime i za račun vlastodavca sklapati o prodaji vlastodavčeve robe, isporučivati robu, naplaćivati cijenu iz tih ugovora, te primati izjave od kupaca glede robe koja je predmet ugovora što ga je trgovački putnik sklopio za vlastodavca
  - trgovački putnik ovlašten je u ime i za račun vlastodavca davati izjave i poduzimati druge pravne radnje radi očuvanja vlastodavčevih prava iz ugovora što ga je sklopio u njegovo ime i za njegov račun
  - ograničenje ovlasti trgovačkog putnika **nema učinka prema trećoj osobi** koja za to nije znala niti morala znati
  - trgovački putnik **ne može bez posebne ovlasti** prodavati robu uz plaćanje na poček ili u obrocima
  - ograničenje iz članka 49 odnosi se i na trgovačkog putnika.

18. Javno trgovačko društvo

- osnivanje
  - JTD je trgovačko društvo u koje se udružuju dvije ili više osoba zbog trajnog obavljanja djelatnosti pod zajedničkom tvrtkom, a svaki član društva odgovara vjerovnicima društva neograničeno solidarno cijelom svojom imovinom
  - član društva može biti svaka fizička ili pravna osoba
  - na JTD primjenjuju se propisi kojima se uređuju **obvezni odnosi u ortaštvu** (ZOO)
  - prijava za upis u sudski registar mora sadržavati tvrtku, sjedište i predmet poslovanja društva, ime i prezime, jedinstveni matični broj građana i prebivalište, odnosno tvrtku i sjedište svakog člana društva te imena osoba ovlaštenih da zastupaju društvo i njihove ovlasti
  - prijavi se prilaže ugovor o osnivanju društva (društveni ugovor)

18.1. Pravni odnosi između članova

- pravni odnosi između članova društva uređuju se **društvenim ugovorom**, a odredbe ZTD-a primjenjuju se samo ako članovi društvenim ugovorom ne urede svoje odnose drugačije (**dipozitivnost**)
- **temeljna obveza** članova društva je plaćanje uloga društvu
  - ako nije drugačije ugovoreno, članovi društva moraju unijeti jednake uloge
- **zabrana konkurencije** – član društva ne smije bez izričitog pristanka ostalih članova voditi poslove koji ulaze u predmet poslovanja društva niti u kojem drugom trgovačkom društvu sudjelovati kao član koji osobno odgovara
- član može u društvo uložiti novac, stvari, prava, rad i druge usluge ili dobra
  - vrijednost nenovčanog uloga članovi sporazumno određuju u novcu
- član društva nije dužan povisiti prvobitno dogovoreni ulog, niti ga dopuniti ako se on smanji zbog gubitka društva
- član koji pravodobno ne uplati novčani ulog ili koji novac primljen za društvo ne preda na vrijeme društvu ili koji za sebe neopravdano uzme novac društva ili zakasni s unosom drugih uloga, dužan je društvu platiti zakonske zatezne kamate, ako društvenim ugovorom nisu ugovorene više kamate, od dan kada je morao uplatiti ili unijeti ulog, kada je morao predati novac ili kada je neopravdano uzeo novac
- u ispunjenju svojih obveza član društva dužan je postupati pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika
- član društva ne smije bez izričitog pristanka ostalih članova voditi poslove koji ulaze u predmet poslovanje društva, niti u nekom drugom trgovačkom društvu sudjelovati kao član koji osobno odgovara (zabrana konkurencije)
- povrijedi li član društva obvezu glede zabrane konkurencije, društvo može od njega zahtijevati naknadu štete
- umjesto naknade štete društvo može zahtijevati od člana da on poslove koje je vodio u vlastito ime prizna kao poslove sklopljene za račun društva, odnosno da društvu preda sve što je primio od poslova koje je obavio za tuđi račun, ili da mu ustupi pravo na ono što bi trebao primiti iz takvog posla

18.2. Vođenje poslova društva

- **svaki član** društva ima pravo i obvezu **voditi poslove** društva, osim ako je društvenim ugovorom vođenje poslova prenijeto na jednog ili na više određenih članova društva
- ako su svi članovi društva ili više njih ovlašteni voditi poslove društva svaki je od njih ovlašten da ih sam vodi
- 1. **pojedinačno poslovodstvo**
  - ako se neki od članova društva koji su ovlašteni voditi poslove usprotivi poduzimanju neke radnje, ta se radnja ne može poduzeti (**pravo veta**)
- 2. **skupno poslovodstvo**
  - ako je društvenim ugovorom određeno da članovi društva koji su ovlašteni voditi poslove društva to mogu činiti samo skupno, za poduzimanje svakog posla potrebna je, osim ako bi postojala opasnost od odgađanja, suglasnost svih ovlaštenih članova -
- društvenim ugovorom može se predvidjeti da se članovi društva koji su ovlašteni voditi poslove društva moraju pridržavati uputa koje daju ostali članovi društva

18.3. Opseg ovlasti za vođenje poslova društva

1. redovito posloводство

- društva obuhvaća sve radnje koje se redovno poduzimaju u poslovanju društva

2. izvanredno posloводство

- obuhvaća poduzimanje radnji koje prelaze okvir redovnog poslovanja
  - potrebna je suglasnost svih članova
- za davanje prokure potrebna je suglasnost svih članova ovlaštenih da vode poslove društva, osim ako bi postojala opasnost od odgađanja

18.4. Temeljna prava članova

1. pravo na obaviještenost

- svaki se član može, pa i kada je isključen od vođenja poslova društva, osobno obavijestiti o poslovima društva, pregledati knjige i obaviti uvid u dokumentaciju, te za sebe sastaviti godišnja financijska izvješća
- ova se prava ne mogu isključiti ni ograničiti ako postoji razlog za pretpostavku da se poslovi društva ne vode pošteno ni uredno

2. donošenje odluka

- za donošenje odluka društva potrebna je suglasnost svih članova ovlaštenih da sudjeluju u odlučivanju - **jednoglasnost**

3. pravo na udjel u dobiti

- račun dobiti i gubitka utvrđuje se krajem svake godine
  - na temelju tog računa svakome se članu izračunava njegov udio u dobiti ili u gubitku, srazmjerno njegovom udjelu u društvu
  - a) **kapitalno načelo** podjele dobiti
    - jedna trećina dobiti tekuće godine dijeli se na članove društva tako da svakome od njih pripadne dio koji odgovara njegovom udjelu u kapitalu društva
  - b) **personalno načelo** podjele dobiti
    - dio dobiti tekuće godine koji prelazi udjele u dobiti izračunate prema kapitalnom načelu (dakle, dvije trećine), kao i gubitak u toku poslovne godine, dijele se na članove društva na jednake dijelove
- član društva ne može bez suglasnosti ostalih članova smanjiti svoj udio u kapitalu društva

18.5. Pravni odnosi članova društva prema trećima

- član društva ne može bez suglasnosti ostalih članova raspolagati svojim udjelom u društvu
- svaki član je ovlašten zastupati društvo, ako društvenim ugovorom nije isključen od zastupanja
- društvenim ugovorom može se odrediti da svi članovi ili više njih mogu zastupati društvo samo skupno
- za izjavu volje trećih prema društvu dovoljno je da je ona izjavljena jednome od članova ovlaštenih da skupno zastupaju društvo
- društvenim ugovorom može se odrediti da su članovi društva, kada više njih ne djeluje skupno, ovlašteni zastupati društvo **samo zajedno s prokuristom**
- član društva može sklapati pravne poslove i poduzimati pravne radnje pred sudom i izvan njega s time da može otuđiti i opteretiti nekretnine te dati i opozvati prokuru (najšire zakonsko ovlaštenje u ZTD, **šire i od prokure!**)
- ograničenje ovlasti za zastupanje ne djeluje prema trećima
- na prijedlog ostalih članova sud može članu društva oduzeti ovlast za zastupanje ako za to postoji važan razlog, važnim razlogom naročito se smatra teška povreda obveza ili nesposobnost člana da uredno zastupa društvo
- za obveze društva svaki član odgovara vjerovnicima cijelom svojom imovinom i solidarno s ostalim članovima društva – **osobna odgovornost**
- suprotan sporazum članova društva glede njihove odgovornosti za obveze društva nema učinka prema trećima

18.6. Razlozi za prestanak društva

1. istek vremena za koje je osnovano
  2. odluka članova društva
  3. pravomoćna odluka suda kojom se utvrđuje da je upis društva u trgovački registar bio nezakonit
  4. stečaj društva
  5. smrt, odnosno prestanak nekoga od članova društva ako što drugo ne proizlazi iz društvenog ugovora
  6. ostvarivanje stečaja nad nekim od članova društva
  7. otkaz nekog od članova društva ili njegova vjerovnika
  8. pravomoćna odluka suda
- nakon nastanka razloga za prestanak društva provodi se **likvidacija** ako članovi ne dogovore drugačiji način obračuna i podjele ili se nad društvom ne otvori stečaj
  - likvidaciju provode **svi članovi** društva kao likvidatori, ako odlukom članova ili društvenim ugovorom nije određeno drugačije
  - po okončanju likvidacije likvidatori moraju podnijeti prijavu sudu za **upis brisanja** društva iz sudskog registra
  - društvo prestaje brisanjem iz sudskog registra

19. Komanditno društvo

- komanditno društvo je trgovačko društvo u koje se udružuju **dvije ili više osoba** radi **trajnog obavljanja djelatnosti** pod zajedničkom tvrtkom od kojih najmanje jedna odgovara za obveze društva solidarno i neograničeno cijelom svojom imovinom (**komplementar**), a najmanje jedna odgovara za obveze društva samo do iznosa određenog imovinskog uloga u društvo (**komanditor**)
- ako nije drugačije određeno, na komanditno društvo primjenjuju se odredbe koje se odnose na JTD
- osnivanje i upis u sudski registar
  - društvo se osniva ugovorom – **društveni ugovor**
  - društvenim ugovorom moraju se odrediti član ili članovi društva koji imaju položaj komplementara kao i član ili članovi društva koji imaju položaj komanditora
  - osim podataka koji se upisuju za JTD u sudski registar upisuju se i podaci o komanditorima i visini uloga svakog od njih
  - prilikom objave upisa društva objavljuje se samo broj komanditora, a ne i njihova imena i ulogi u društvo
- pravni odnosi između članova
  - svi odnosi između članova društva uređuju se društvenim ugovorom – **dispozitivnost**
  - društvom **upravljaju komplementari**, komanditori nisu ovlašteni upravljati poslovima društva
  - komanditor se ne može usprotiviti odlukama ni postupcima komplementara, osim odlukama i postupcima koji se odnose ili se poduzimaju izvan granica redovnog poslovanja društva
  - komanditor ima pravo zahtijevati da mu se predaju prijepis ili fotokopija godišnjih financijskih izvješća društva radi provjere njihove ispravnosti, te da mu se u tu svrhu dozvoli uvid u poslovne knjige (**pravo nadzora**)
  - odredbe koje se odnose na zabranu konkurencije (JTD) ne odnose se na komanditore
  - odredbe koje se odnose na sudjelovanje u dobiti i snošenju gubitka (JTD) primjenjuju se i na komanditore
- dobit tekuće godine pripisuje se komanditorovom ulogu u kapital društva sve dok on ne dosegne iznos koji se društvenim ugovorom obvezao uplatiti kao svoj ulog
- u snošenju gubitka nastalog poslovanjem društva komanditor sudjeluje samo do visine svog udjela u kapitalu društva, a i s neuplaćenim dijelom iznosa koji se društvenim ugovorom obvezao uplatiti kao svoj ulog
- članovi društva sudjeluju u dobiti kao i kod JTD (kapitalno načelo)
- udio svakog člana društva u dijelu dobiti koji prelazi opseg utvrđen temeljem kapitalnog načela, kao i udio u snošenju gubitka, utvrđuje se u omjeru udjela koji odgovara konkretnim okolnostima

19.1. Pravni odnosi društva i članova društva prema trećima

- **komanditor nije ovlašten** zastupati društvo
- iznimno, komanditoru se može odlukom svih komplementara dati prokura i trgovačka punomoć
- odgovornost komanditora
  - komanditor ne odgovara za obveze društva ako je u cjelini uplatio ulog na koji se obvezao društvenim ugovorom
  - ako komanditor ne uplati u cjelini ulog odgovara vjerovnicima društva neposredno i solidarno s ostalim članovima društva do visine ugovorenog uloga umanjenog za uplaćeni dio

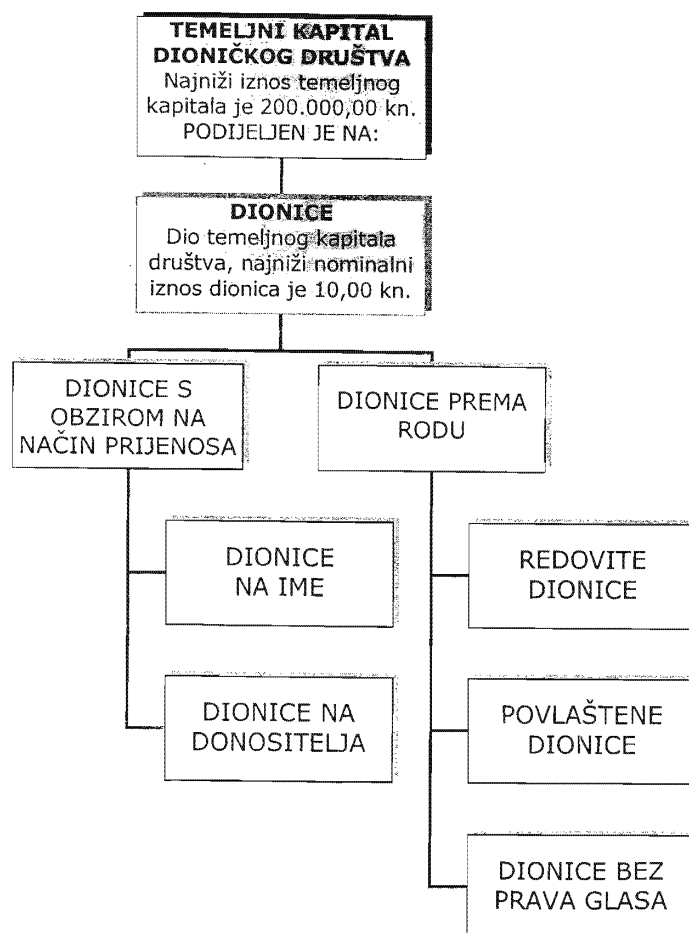
- odredba ugovora između članova društva kojom se komanditor oslobađa obveze uplate svog uloga ili mu se ta obveza odlaže nema učinka prema vjerovnicima društva
- ako se komanditoru isplati (tj. vrati) njegov ulog, to prema vjerovnicima društva djeluje kao da ulog nije uplaćen, isto vrijedi i onda kada komanditor sudjeluje u podjeli dobiti za vrijeme dok je njegov uplaćeni udio u kapitalu društva zbog gubitka smanjen
- komanditor **nije dužan vratiti** iznose koje je na temelju usvojenih godišnjih financijskih izvješća primio u dobroj vjeri kao udio u dobiti
- u odnosu prema vjerovnicima društva u kojemu **nijedan od komplementara nije fizička osoba**, smatra se da komanditor nije uplatio ulog na koji se obvezao društvenim ugovorom ako društvo u , komplementarima drži udjele
- to **ne vrijedi** u slučaju ako je komplementar JTD ili KD u kojima je član koji osobno odgovara za obveze društva fizička osoba

20. Dioničko društvo

- trgovačko društvo u kojemu članovi (**dioničari**) sudjeluju s ulozima u temeljnome kapitalu podijeljenom na dionice
- dioničko društvo može imati i samo jednog dioničara
- dioničari **ne odgovaraju** za obveze društva
- **Osnivači**
  - osnivači društva su dioničari koji usvoje **statut**
  - iznimno, kod sukcesivnog osnivanja osnivači su i dioničari čiji ulozi nisu u novcu, iako ne sudjeluju u usvajanju statuta
  - statut društva mora usvojiti najmanje jedna osoba
- **Temeljni kapital**
  - temeljni kapital i dionice glase na nominalne iznose izražene **u valuti RH**
  - **najniži nominalni iznos temeljnog kapitala** - protuvrijednost od 200 000 kn, s time da taj iznos mora biti izražen cijelim brojem koji je višekratnik broja sto
  - **najniži nominalni iznos dionice** je 10 kn, s time da taj iznos mora biti izražen cijelim brojem koji je višekratnik broja sto
  - ništava je dionica čiji je nominalni iznos manji od gore definiranog iznosa
  - izdavatelji takvih dionica solidarno odgovaraju imateljima za štetu koja im je pričinjena izdavanjem dionica
  - dionica je nedjeljiva (prisilna odredba!)
- Iznos za koji se izdaju dionice
  - dionice se ne mogu izdati za iznos koji je manji od najnižeg iznosa temeljnoga kapitala utvrđenog ZTD-om
  - dionice se ne mogu izdati za iznos koji je niži od nominalnog iznosa dopušteno je izdavanje dionica za viši iznos

20.1. Dionice

- pojam dionice ima trojako značenje:
  1. dio temeljnog kapitala društva
  2. skup članskih prava i obveza koja pripadaju vlasniku dionice
  3. vrijednosni papir
- **rodovi dionica** - dionice koje daju ista prava čine rod dionica
- **svaka dionica** daje **pravo glasa** u skupštini društva

- **vrste dionica s obzirom na način prijenosa:**
  1. dionice koje glase na ime
    - dionica mora glasiti na ime:
      - ako se dionica izdaje prije uplate punog iznosa za koji se izdaje
        - iznos djelomične uplate mora se naznačiti na ispravi o dionici
      - ako se dionica izdaje kao nematerijalizirani vrijednosni papir
        - mora se upisati na računu vrijednosnih papira u kompjutorskom sustavu zakonom ovlaštene pravne osobe na kojem je dionica elektronički zapisana.
  2. dionice na donositelja
- **Privremenice**
  - dioničarima se prije potpune uplate dionica mogu izdati potvrde o udjelima (privremenice)
  - privremenice moraju glasiti **na ime**
  - na privremenice primjenjuju se odredbe o najnižem nominalnom iznosu dionica (10 kn)

- vrste dionica prema sadržaju / rodu
  1. **redovne**
    - imatelju daju:
      - pravo glasa u glavnoj skupštini društva
      - pravo na isplatu dijela dobiti društva (dividenda)
      - pravo na isplatu dijela ostatka likvidacijske, odnosno stečajne mase društva
  2. **povlaštene**
    - dionice koje imatelju daju neka povlaštena prava, npr.:
      - pravo na dividendu u unaprijed utvrđenom novčanom iznosu ili u postotku od nominalnog iznosa dionice
      - pravo prvenstva pri isplati dividende, isplati ostatka likvidacijske odnosno stečajne mase i druga prava u, skladu sa zakonom i statutom društva
    - **Kumulativna povlaštena dionica** daje imatelju dionice pravo naplate kumuliranih neisplaćenih dividendi prije isplate dividendi imateljima redovnih dionica
    - **Participativna povlaštena dionica** daje imatelju dionice pravo da pored određene dividende naplati i dividendu koja pripada imateljima redovnih dionica
  3. **dionice bez prava glasa**
    - bez prava glasa mogu se izdati samo **povlaštene dionice**
    - ukupni nominalni iznos dionica bez prava glasa ne može prijeći **polovinu iznosa temeljnoga kapitala** društva
    - zabranjeno je izdavanje dionica koje za isti nominalni iznos daju različito pravo glasa u skupštini društva

20.2. **Dijelovi isprave o dionici**

1. **plašt dionice**
    - mora sadržavati:
      - a) oznaku da je dionica i njezin nominalni iznos
      - b) oznaku roda dionice,
      - c) tvrtku i sjedište izdavatelja dionice,
      - d) tvrtku, odnosno ime osobe na koju glasi dionica
      - e) datum izdavanja i broj dionice,
      - f) faksimil potpisa statutom ovlaštenih osoba izdavatelja dionice.
  2. **kuponski arak za naplatu dividendi**
    - **svaki** mora sadržavati ove sastojke:
      - a) redni broj kupona za naplatu dividende,
      - b) broj dionice na koju se kupon odnosi na temelju koje se isplaćuje dividenda
      - c) tvrtku izdavatelja dionice,
      - d) faksimil potpisa statutom ovlaštenih osoba izdavatelja dionice
  3. **talon**
    - njime imatelj dionice ostvaruje pravo na nove kuponske arke ako su iskorišteni svi kuponi za isplatu dividende
    - mora sadržavati broj dionice na koju se odnosi
- vrste dionica:
    - **nematerijalizirana dionica**
      - zabilježena **elektronskim** zapisom na računu vrijednosnih papira u kompjutorskom sustavu Središnje depozitarne agencije (SDA)
      - dionice koje nisu zabilježene u kompjutorskom sustavu SDA nemaju karakteristike vrijednosnog papira
    - **materijalizirana dionica** - izdana je isprava o dionici

- bez obzira na medij u kojem je iskazana **dionica je vrijednosni papir**
- u ZTD-u ne postoji obveza društva da izda isprave o dionicama, društvo samo odlučuje da li će i kada izdati isprave o dionicama
- Izdavanje isprava o dionicama određuje se statutom društva
- U vrijeme donošenja ZTD-a na snazi je bio Zakon o vrijednosnim papirima koji je dionicu odredio kao vrijednosni papir, sada dionicu određuje kao vrijednosni papir Zakon o tržištu vrijednosnih papira
- nematerijalizirana dionica može biti samo ukoliko je zapisana na računu vrijednosnih papira koji se vodi u kompjutorskom sustavu SDA, ona se može izdati samo ako je privatnim izdavanjem za nju izdana isprava o dionici u skladu s ZTD-om
- prava iz nematerijalizirane dionice stječu se prijenosom s račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira prenositelja, na račun nematerijaliziranih vrijednosnih papira stjecatelja, na temelju valjanog pravnog posla
- nematerijalizirani vrijednosni papiri vode se na računima nematerijaliziranih vrijednosnih papira po vrstama, rodovima, količinama, stvarnim pravima i njihovim nositeljima

20.3. Registar dionica

- dionice se upisuju u registar dionica društva s oznakom imena, prebivališta, odnosno tvrtke i sjedišta imatelja dionica
  - ako je društvo izdalo dionice bez nominalnog iznosa njihov broj, a ako je riječ o dionicama s nominalnim iznosima njihov broj i nominalni iznos
- u društvu vrijedi kao dioničar samo onaj tko je upisan u registru dionica
- ako je društvo izdalo dionice u nematerijaliziranom obliku, mjerodavno je stanje na računu dioničara kojeg za dionice društva vodi zakonom za to ovlaštena pravna osoba (SDA)
- ako je netko po mišljenju društva neopravdano upisan u knjizi dionica kao dioničar, društvo može brisati upis samo onda ako je prije toga o tome obavijestio dioničara i dalo mu primjereni rok za prigovor
- **Središnja depozitarna agencija (SDA)**
  - SDA je **dioničko društvo** koje jedino u Republici Hrvatskoj obavlja poslove depozitorija nematerijaliziranih vrijednosnih papira te poslove prijeboja i namire sklopljenih transakcija s tim papirima, a može obavljati i druge poslove u vezi s nematerijaliziranim vrijednosnim papirima
  - SDA ima obvezu obavještavati:
    - izdavatelje nematerijaliziranih vrijednosnih papira o papirima koje su izdali i njihovim imateljima
    - vlasnike računa nematerijaliziranih vrijednosnih papira o promjenama na tim računima
    - članove Agencije o bitnim podacima o poslovima s nematerijaliziranim vrijednosnim papirima koje su poduzeli za svoj račun ili za račun nalogodavca
  - SDA dostavlja **Hrvatskoj agenciji za nadzor** (HANFA) mjesečno izvješće o svom radu
  - SDA mora učiniti dostupnim javnosti podatke o identitetu 10 najvećih imatelja bilo kojeg vrijednosnog papira, a izdavatelji su dužni obavijestiti SDA o svim promjenama koje se odnose na te papire i ostvarenja prava iz njih

20.4. Osnivanje dioničkog društva

- **Usvajanje statuta**
  - izjave osnivača o usvajanju statuta daju se u ispravi koja se sastavlja kod javnog bilježnika
  - punomoćnici moraju imati punomoć ovjerenu od javnog bilježnika
- u ispravi se moraju navesti:
  1. osnivači i njihova prebivališta,
  2. nominalni iznos dionica, iznos za koji se izdaju
    - ako se izdaju dionice više rodova, rod dionica koje preuzima svaki dioničar,
  3. uplaćeni iznos temeljnoga kapitala,
  4. izjava osnivača da prihvaćaju statut.
- statut društva mora sadržavati odredbe o:
  1. tvrtki i sjedištu društva
  2. predmetu poslovanja
  3. iznosu temeljnoga kapitala
  4. nominalnim iznosima dionica i broju
    - ako se izdaju dionice više rodova, rodu dionica i broju dionica svakoga roda
  5. tome izdaju li se dionice koje glase na donositelja ili koje glase na ime
  6. broju članova uprave i nadzornog odbora,
  7. načinu i obliku objave priopćenja društva
  8. vremenu trajanja i prestanku društva.
- statut može sadržavati odredbe koje odstupaju od odredbi ZTD samo kada je to u ZTD izričito određeno
- ako to nije izričito isključeno Zakonom, statutom se mogu urediti i druga pitanja
- Objava podataka i priopćenja društva
  - ako je zakonom ili statutom određeno da se objavljuju podaci i priopćenja društva, oni se objavljuju u “Narodnim novinama” RH
  - statutom se može odrediti da se podaci i priopćenja društva objavljuju i u drugim javnim glasilima
- Ulaganje stvari i prava, preuzimanje stvari
  - ako dioničari uplaćuju uloge tako da nominalni iznos dionica, odnosno veći iznos za koji se one izdaju ne uplaćuju u novcu (ulaganje stvari i prava), ili ako društvo preuzima postojeće ili buduće stvari ili imovinska prava (preuzimanje stvari i prava), u statutu se moraju utvrditi:
    - stvar ili imovinsko pravo koje se ulaže ili preuzima
    - osoba od koje društvo stječe stvar ili pravo i
    - nominalni iznos dionice koje treba dati za ulaganje ili naknada koju treba dati za preuzimanje stvari ili prava
  - ako društvo treba preuzeti stvar ili imovinsko pravo za koje se plaća naknada što je treba priračunati ulogu dioničara, to se smatra ulaganjem stvari, odnosno prava
  - uložiti ili preuzeti mogu se samo stvari ili imovinska prava kojima se može utvrditi gospodarska vrijednost
  - obveza da se pružaju usluge ne može biti predmetom ulaganja ni preuzimanja stvari, odnosno prava

20.4.1. Simultano osnivanje dioničkog društva

- osnivači osnivaju društvo preuzimanjem **svih** dionica društva, usvajanjem i potpisivanjem statuta te izjavom da osnivaju dioničko društvo
- društvo je osnovano kada ga se upiše u sudski registar
- **Preuzimanje dionica**
  - osnivači preuzimaju dionice **izjavom danom kod javnog bilježnika** da osnivaju društvo i da preuzimaju obvezu uplate dionica
- Uplata dionica
  - dionice se uplaćuju novcem, ulaganjem stvari ili prava
  - dionice se uplaćuju u novcu zakonom određenim sredstvom plaćanja na račun dioničkog društva kod financijske institucije u RH
  - prije upisa društva u sudski registar mora se, ako se uloži uplaćuju u novcu, uplatiti najmanje četvrtinu nominalnog iznosa svake dionice, a ako se dionica izdaje za viši iznos od nominalnog iznosa dionice i cijeli iznos koji prelazi njezin nominalni iznos
  - ako se dionica uplaćuje dijelom u novcu, a dijelom ulogom stvari, odnosno prava, prije upisa društva u sudski registar mora se u potpunosti uplatiti i onaj dio koji se ne uplaćuje ulaganjem stvari ili prava
  - prije upisa društva u sudski registar ulog u stvarima i u pravima mora se unijeti u cjelini
  - vrijednost stvari, odnosno prava koje se ulaže mora odgovarati nominalnom iznosu dionice, a ako se ona izdaje za iznos koji je veći od nominalnog iznosa i tom većem iznosu.
- **Prijava za upis društva u sudski registar**
  - prijavu za upis društva u sudski registar podnose članovi uprave i nadzornog odbora
  - **Sadržaj upisa:**
    1. tvrtka društva
    2. sjedište društva
    3. predmet poslovanja društva
    4. visina temeljnog odnosno odobrenog kapitala
    5. dan kada je usvojen statut
    6. imena i prezimena članova uprave, predsjednika i članova nadzornog odbora i njihovi jedinstveni matični brojevi građana te prebivalište
    7. trajanje društva
    8. ovlaštenja članova uprave za zastupanje

20.4.2. Sukcesivno osnivanje društva

- društvo se može osnovati tako da osnivači usvoje statut, preuzmu **dio** dionica i upute javni poziv (**prospekt**) za upis dionica pa se one upisuju na temelju toga poziva
- društvo je osnovano kada ga se upiše u sudski registar
- Sazivanje osnivačke skupštine
  - osnivačka skupština mora se održati najkasnije dva mjeseca po proteku roka za upis dionica koji je bio određen u prospektu
  - osnivači društva sazivaju osnivačku skupštinu oglasom koji se mora objaviti na isti način kao što je bio objavljen i prospekt, ali tako da između zadnje objave oglasa i skupštine protekne najmanje 15 dana

- Posljedice neodržavanja osnivačke skupštine
  - ako se pravodobno ne održi osnivačka skupština, smatra se da osnivanje društva nije uspjelo
- Podobnost skupštine da donosi odluke
  - osnivačka skupština mora se održati u sjedištu društva, ako u prospektu za to nije bilo određeno neko drugo mjesto
  - na osnivačkoj skupštini mora biti zastupljena većina svih dionica, a ako se dionice izdaju u više rodova, tada i većina dionica svakoga roda
  - osnivačku skupštinu otvara javni bilježnik kojega na skupštinu moraju pozvati osnivači
    - javni bilježnik mora sastaviti popis prisutnih upisnika i preuzimatelja dionica odnosno njihovih zastupnika i, utvrditi jesu li ispunjeni uvjeti za održavanje skupštine iz prethodnoga stavka ovoga članka

20.5. Pravni odnosi između društva i dioničara

- **podjela prava dioničara:**
  1. imovinska prava
    - a) pravo sudjelovanja u dobiti – **temeljno imovinsko pravo**
    - b) pravo na ostatak koji preostane u likvidaciji
    - c) pravo na udjel u stečajnoj masi
    - d) pravo na dionice nove emisije
    - e) pravo prvokupa
  2. upravljačka prava
    - a) pravo glasovanja
    - b) pravo sudjelovanja u radu skupštine
    - c) pravo izbora ili imenovanja organa društva
    - d) pravo pobijanja skupštinskih zaključaka
  3. povlaštena prava
    - mogu biti imovinska i upravljačka, a stječu ih na osnovi zakona ili odredbe statuta imatelji povlaštenih dionica
- upravljačka i imovinska prava stječu svi imatelji redovitih dionica
- **Načelo jednakog položaja dioničara** - pod jednakim uvjetima dioničari imaju jednak položaj u društvu
- Glavna obveza dioničara
  - Na račun društva:
    - uplatiti iznos koji odgovara nominalnom iznosu dionice
    - uplatiti veći iznos ako je dionica izdana za veći iznos ili
    - prenijeti stvar ili pravo na društvo ako uplaćuju dionicu ulaganjem stvari ili prava
- Isključenje dioničara zbog nepravodobne uplate dionica (**kaduciranje**)
  - dioničarima koji pravodobno ne uplate iznos koji se od njih traži da uplate može se preporučenim pismom dati naknadni rok s prijetnjom da će im se po bezuspješnom proteku toga roka oduzeti dionice i ono što su već uplatili; davanje naknadnog roka treba objaviti u glasilu društva

20.6. Podjela dobiti

- udjeli dioničara u dobiti određuju se odnosom nominalnih iznosa dionica
- ako ulozi u temeljni kapital nisu plaćeni u cjelini ili nisu uplaćeni za sve dionice u istome omjeru, dioničari sudjeluju u podjeli dobiti u omjeru onoga što su uplatili ulozi učinjeni u tijeku poslovne godine uzimaju se obzir prema vremenu koje je proteklo od uplate
- statutom se može odrediti i drugačiji način podjele dobiti
- Upis u knjigu dionica
  - dionice koje glase na ime upisuju se u knjigu dionica društva s oznakom imena, prebivališta, odnosno tvrtke i sjedišta imatelja dionica
  - u odnosu prema društvu vrijedi kao dioničar koji ima dionicu što glasi na ime samo onaj tko je upisan u knjizi dionica
  - ako je netko po mišljenju društva neopravdano upisan u knjizi dionica kao dioničar, društvo može brisati upis samo onda ako je prije toga o tome obavijestio dioničara i dalo mu primjereni rok za prigovor, ako dioničar prigovori nakanjenome brisanju u roku koji mu je dan ne može ga se brisati iz knjige dionica,
  - ovi propisi na odgovarajući se način primjenjuju i na privremenice
  - svakome dioničaru treba na njegov zahtjev omogućiti uvid u knjigu dionica

20.7. Organi upravljanja dioničkog društva

- monistički sustav upravljanja
  1. upravni odbor
  2. glavna skupština
- dualistički sustav upravljanja
  1. uprava
  2. nadzorni odbor
  3. glavna skupština
- društvo samostalno odlučuje koji će od sustava upravljanja imati

20.8. Organi društva

20.8.1. Uprava

- uprava je glavni organ vođenja poslova društva **na vlastitu odgovornost** (neovisno o skupštini i glavnom odboru)
- uprava se sastoji od jedne ili više osoba (direktori) čiji se broj određuje statutom
- ako se uprava sastoji od više osoba, jedna se od njih mora imenovati za predsjednika
- članom uprave **može biti svaka fizička osoba** koja je potpuno poslovno sposobna
  - u statutu se mogu odrediti uvjeti za imenovanje članova uprave
- članom uprave **ne može** biti osoba kažnjavana za određena kaznena djela ili kojoj je izrečena mjera sigurnosti zabrane obavljanja određenog zanimanja

- **Vođenje poslova društva**

- uprava vodi poslove društva **na vlastitu odgovornost**
- ako se uprava sastoji od više osoba, članovi uprave ovlašteni su poslove voditi samo zajedno (skupno), ali statutom se može odrediti i drugačije
- u slučaju skupnog posloводства ne može se statutom odrediti da se u slučaju različitih mišljenja članova uprave smatra se da je donesena odluka za koju se odlučila manjina
- ako je broj glasova isti, odlučujući je glas predsjednika uprave

- **Zastupanje**

- uprava zastupa društvo, u tome je ovlaštena poduzimati sve pravne radnje zastupanja u poslovima, pred sudom i drugim organima vlasti
- ako se uprava sastoji od više osoba, a statutom se drugačije ne odredi, članovi uprave ovlašteni su zastupati društvo samo **skupno**
- za očitovanje volje prema društvu dovoljno je da je ona očitovana prema **jednome** članu uprave
- statutom se može odrediti da su za zastupanje ovlašteni pojedini članovi uprave sami ili zajedno s prokuristom

- Ograničenje ovlasti za zastupanje i za vođenje poslova
  - ovlast uprave da zastupa društvo ne može se ograničiti

- Priprema i provođenje odluka glavne skupštine

- uprava je dužna:
  1. na zahtjev glavne skupštine pripremiti odluke i opće akte čije je donošenje u nadležnosti glavne skupštine
  2. pripremiti ugovore koji se mogu sklopiti samo uz suglasnost glavne skupštine
  3. izvršavati odluke koje glavna skupština donese u okviru svoje nadležnosti

- **imenovanje i opoziv članova uprave**

- članove uprave i predsjednika imenuje nadzorni odbor društva najviše na vrijeme od pet godina s time da ih može ponovno imenovati
  - ponovno imenovanje uprave nije moguće ranije od godinu dana prije isteka njihova
- nadzorni odbor može opozvati svoju odluku o imenovanju člana uprave ili njezina predsjednika kada za to postoji važan razlog
- važnim razlogom naročito se smatra gruba povreda dužnosti nesposobnost za uredno obavljanje poslova društva ili izglasavanje nepovjerenja u glavnoj skupštini društva, osim ako je to učinjeno zbog očito neutemeljenih razloga
- opoziv je valjan dok se njegova nevaljanost ne utvrdi sudskom odlukom
- opozivom člana ili predsjednika uprave ne dira se u odredbe ugovora kojega su oni sklopili s društvom

- **Zabrana konkurencije**

- član uprave **ne može** bez suglasnosti nadzornog odbora:
  - za svoj ili za tuđi račun obavljati poslove koji ulaze u predmet poslovanja društva
  - ne može biti član uprave ili nadzornog odbora u drugome društvu koje se bavi poslovima iz predmeta poslovanja društva
  - ne može u prostorijama društva obavljati poslove za svoj niti za tuđi račun,
  - ne može biti član trgovačkog društva koji osobno odgovara za obveze toga društva, ako se ono bavi poslovima iz predmeta poslovanja društva
- ako član uprave postupi protivno zabrani iz prethodnog stavka ovog članka, društvo može od njega tražiti da mu nadoknadi time pričinjenu štetu, umjesto toga društvo može tražiti od člana uprave da dopusti da se poslovi koje je sklopio za svoj račun smatraju poslovima sklopljenim za račun društva, a da iz poslova koje je sklopio za tuđi račun prenese društvu ono što je za to primio, odnosno da mu ustupi zahtjev za naplatu onoga što bi trebalo da primi

- **Izvešća nadzornom odboru**

- uprava mora izvještivati nadzorni odbor o:
    1. poslovnoj politici i o drugim načelnim pitanjima budućeg vođenja poslova
    2. rentabilnosti poslovanja društva, a napose rentabilnosti upotrebe vlastitoga kapitala
    3. tijeku poslova, napose prihoda i stanja društva,
    4. poslovima koji bi mogli biti od velikog značaja za rentabilnost poslovanja i za likvidnost društva
  - nadzorni odbor može zahtijevati od uprave da ga izvješćuje i o drugim pitanjima koja su od značaja za poslovanje i stanje društva
  - uprava podnosi izvješće o poslovnoj politici najmanje jednom godišnje
  - izvješća se moraju sastavljati savjesno i istinito
  - nadzorni odbor može u svako doba tražiti od uprave da ga izvijesti o pitanjima koja su povezana s poslovanjem društva i koja značajnije utječu na položaj društva ili se razumno može očekivati da bi na to mogla utjecati
- Dužnosti uprave u slučaju gubitka, prezaduženja ili nesposobnosti za plaćanje
    - ako se kod izrade godišnjih ili drugih financijskih izvješća ili inače ustanovi da u društvu postoji gubitak u visini polovine temeljnoga kapitala društva, uprava mora odmah sazvati glavnu skupštinu društva i o tome je izvijestiti
  - Dužna pozornost i odgovornost članova uprave
    - članovi uprave moraju voditi poslove društva s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika i čuvati poslovnu tajnu društva

20.8.2. Nadzorni odbor

- temeljna funkcija je osigurati stručan i objektivan nadzor nad **cjelokupnom djelatnošću uprave**
- nadzorni odbor ima **najmanje tri člana**
- statutom se može odrediti i veći broj članova nadzornog odbora s time da njihov broj mora biti **neparan**
- najveći broj članova nadzornog odbora iznosi kod društva s temeljnim kapitalom:
  - do 12 000 000 kn - 9 članova
  - do 20 000 000 kn - 15 članova
  - preko 80 000 000 kn - 21 član
- članom nadzornog odbora može biti **fizička osoba** koja je potpuno **poslovno sposobna**
- statutom se mogu odrediti uvjeti koje mora ispuniti osoba da bi bila imenovana u nadzorni odbor
- članom nadzornog odbora **ne može biti**:
  1. član uprave društva
  2. član nadzornog odbora u deset društava
  3. član uprave društva koje je ovisno u odnosu na dioničko društvo
  4. član uprave drugog društva kapitala u čijem se nadzornom odboru nalazi član uprave društva
  5. osoba koja ne ispunjava uvjete koje mora ispunjavati član uprave
- **Izbor i imenovanje članova nadzornog odbora**
  - članove nadzornog odbora **bira glavna skupština** društva
  - statutom se može predvidjeti da određeni **dioničari** imenuju određeni broj članova nadzornog odbora

- kada je tako propisano posebnim zakonom, u statutu se određuje broj članova nadzornog odbora koje biraju **zaposleni**
- pravo imenovanja članova nadzornog odbora mogu imati samo određeni dioničari ili svakodobni imatelji određenih dionica
  - imateljima određenih dionica može se statutom dati pravo da imenuju članove nadzornog odbora ako njihove dionice glase na ime i ako je za prijenos tih dionica potrebna suglasnost društva
  - takve dionice ne čine poseban rod dionica
  - dioničari mogu u nadzorni odbor imenovati najviše jednu trećinu članova odbora
- Dužna pozornost i odgovornost članova nadzornog odbora
  - članovi nadzornog odbora moraju voditi poslove društva s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika i čuvati poslovnu tajnu društva
- **Mandat** članova nadzornog odbora
  - članovi nadzornog odbora biraju se odnosno imenuju, najviše na četiri godine i mogu biti ponovno birani, odnosno imenovani
- **Opoziv** članova nadzornog odbora
  - glavna skupština može opozvati člana nadzornog odbora i prije isteka mandata za koji je izabran
  - za odluku o tome potrebna je većina od najmanje tri četvrtine od danih glasova, statutom se može odrediti da je za to potrebna veća većina a može se zahtijevati i ispunjenje, dodatnih pretpostavki
  - imenovanoga člana nadzornog odbora može u svako doba opozvati onaj tko ga je imenovao i zamijeniti ga drugom osobom, ako više nisu ispunjene pretpostavke za imenovanje člana nadzornog odbora koje su određene statutom, glavna skupština može imenovanoga člana opozvati običnom većinom glasova
- **Nespojivost članstva u upravi i u nadzornom odboru društva**
  - član nadzornog odbora ne može biti istovremeno i član uprave, trajni zamjenik člana uprave, prokurist ni punomoćnik društva
  - nadzorni odbor može najviše za vrijeme koje unaprijed odredi, ali ne više od godinu dana, neke svoje članove imenovati za zamjenike članova uprave koji nedostaju ili koji nisu u mogućnosti obavljati svoju funkciju
  - nadzorni odbor tako može ponovno imenovati svoje iste članove s time da njihov mandat ne traje više od godinu dana, za vrijeme dok obavlja posao u upravi društva član nadzornog odbora ne može obavljati funkciju člana nadzornog odbora
- **Nadležnost nadzornog odbora**
  - nadzorni odbor nadzire vođenje poslova društva
  - nadzorni odbor može pregledavati i ispitivati poslovne knjige i dokumentaciju društva, blagajnu, vrijednosne papire i druge stvari u tu svrhu odbor može koristiti, pojedine svoje članove ili stručnjake
  - nadzorni odbor podnosi glavnoj skupštini pisano izvješće o obavljenom nadzoru
    - u izvješću dužan je posebno navesti djeluje li društvo u skladu sa zakonom i aktima društva te odlukama glavne skupštine
    - jesu li godišnja financijska izvješća napravljena u skladu sa stanjem u poslovnim knjigama društva i pokazuju li ispravno imovinsko i poslovno stanje društva te stav koji ima o prijedlogu uprave glede dobiti i pokrića gubitka u društvu
    - članovi koji se ne slažu s nekim dijelom izvješća ili s izvješćem u cjelini dužni su u pisanom obliku dostaviti glavnoj skupštini svoje primjedbe

- nadzorni odbor može sazvati glavnu skupštinu društva on to mora, učiniti kada je to potrebno radi dobrobiti društva, odluku o tome nadzorni odbor donosi običnom većinom glasova
- vođenje poslova društva ne može se prenijeti na nadzorni odbor
- statutom ili odlukom nadzornog odbora može se odrediti da se određene vrste poslova mogu obavljati samo uz suglasnost tog odbora
- odbije li nadzorni odbor dati suglasnost uprava može zatražiti od glavne skupštine da ona da potrebnu suglasnost
- glavna skupština donosi odluku o davanju suglasnosti s većinom od najmanje tri četvrtine od danih glasova
- statutom se može odrediti da je za to potrebna veća većina, a može se zahtijevati i ispunjenje dodatnih pretpostavki

20.8.3. Upravni odbor

- statutom se može odrediti da društvo umjesto uprave i nadzornog odbora ima upravni odbor
- Upravni odbor sastoji se od **najmanje tri člana**
- Statutom se može odrediti da upravni odbor ima više članova
- Kad je zakonom određeno da u nadzornom odboru mora biti predstavnik radnika, to vrijedi i za predstavnika radnika u upravnom odboru
- U pogledu svojstava osoba koje mogu biti izabrane za članove upravnog odbora na odgovarajući se način primjenjuju odredbe koje se odnose na izbor članova uprave društva
- UO vodi poslove društva postavlja osnove, za poslovanje poduzeća, nadzire vođenje poslova društva i zastupa društvo prema izvršnim direktorima društva
- utvrđuje načela i ciljeve poslovne politike iz predmeta djelatnosti društva te nadzire vođenje poslovanja poduzeća
- kada UO zastupa društvo u odnosu na izvršne direktore u tome ne može sudjelovati, nitko od izvršnih direktora

Upravni odbor i izvršni direktori

- **UO imenuje jednog ili više izvršnih direktora** i/ili njihovih zamjenika koji su statusno-pravno članovi UO, s time da većina članova UO moraju biti neizvršni direktori
- Izvršni direktori operativno vode poslove društva. Ako je uz glavnog izvršnog direktora imenovano više izvršnih direktora, oni su ovlašteni voditi poslove skupno
- Ono što u ZTD u vrijedi za članove uprave glede vođenja poslova društva i povezanih društava na odgovarajući se način odnosi i na ovlasti, obveze i odgovornost neizvršnih direktora
- Ako se statutom društva ne odredi drugačije, UO može svojom odlukom u svako doba opozvati imenovanje izvršnih direktora i bez važnog razloga
- U vođenju poslova društva izvršni direktori moraju poštivati naloge i ograničenja koje im postave skupština društva, UO, statut i poslovnik o radu izvršnih direktora
- Smatra se da izvršni direktori ne postupaju protivno obvezi o načinu vođenja poslova društva ako se pri donošenju poduzetničke odluke može na temelju vjerodostojnih informacija razumno pretpostaviti da su dotične odluke za dobrobit društva
- UO (i/ili statut) može utvrditi da se za određene poslove izvršne odluke ili mjere mora ishoditi, prethodna suglasnost UO, ali ne tako da se pretjerano sputa operativno posloводство

20.8.4. Glavna skupština

- organ društva u kojem dioničari ostvaruju svoja prava
  - ako zakonom nije drugačije određeno, dioničari u poslovima društva svoja prava ostvaruju na glavnoj skupštini
  - članovi uprave i nadzornog odbora moraju sudjelovati u radu glavne skupštine
- **Nadležnost glavne skupštine**
  - glavna skupština odlučuje u pitanjima koja su izričito određena zakonom i statutom društva, a osobito o:
    1. izboru i razrješenju članova nadzornog odbora, osim ako ih se ne imenuje u taj odbor
    2. upotrebi dobiti
    3. davanju razrješnice članovima uprave i nadzornog odbora
    4. imenovanju revizora društva
    5. izmjenama statuta
    6. povećanju i smanjenju temeljnoga kapitala društva
    7. imenovanju revizora za ispitivanje radnji obavljenih u osnivanju društva ili radnji vođenja poslova društva
    8. prestanku društva
- **Sazivanje glavne skupštine**
  - glavnu skupštinu mora se sazvati u slučajevima određenim zakonom i statutom, kao i uvijek onda kada to zahtijevaju interesi društva
  - glavnu skupštinu **saziva uprava** koja o tome odlučuje običnom većinom glasova
  - sazivanje glavne skupštine objavljuje se u glasilu društva, odluka o sazivanju glavne skupštine mora sadržavati tvrtku i sjedište društva, vrijeme i mjesto održavanja glavne skupštine i uvjete koji se moraju ispuniti za sudjelovanje u glavnoj skupštini te za korištenje pravom glasa
  - ako u statutu nije drugačije određeno, glavna skupština se održava u sjedištu društva, kotiraju li dionice društva na burzi, glavna skupština se ako statutom nije drugačije određeno može održati i u, sjedištu burze
- Sazivanje glavne skupštine na zahtjev manjine
  - glavnu skupštinu mora se sazvati ako to u pisanom obliku zatraže dioničari koji zajedno imaju udjele u visini od dvadesetoga dijela (1/20 ili 5%) temeljnoga kapitala društva i navedu svrhu i razlog sazivanja te skupštine zahtjev treba uputiti upravi statutom se, može odrediti da to pravo imaju i dioničari koji zajedno imaju udjele koji su manji od onih propisanih u ovome stavku
  - ne udovolji li se njihovom zahtjevu, sud može ovlastiti dioničare koji su postavili zahtjev da sami sazovu glavnu skupštinu, odnosno da objave predmet odlučivanja na toj skupštini, sud može istovremeno imenovati predsjednika glavne skupštine
- Rok za sazivanje glavne skupštine
  - glavnu skupštinu mora se sazvati najmanje mjesec dana prije dana njezina održavanja
- Objava dnevnog reda
  - dnevni red glavne skupštine objavljuje se u glasilu društva zajedno s pozivom na skupštinu
  - na glavnoj skupštini ne može se odlučivati o točkama dnevnoga reda koje nisu valjano objavljene

- Popis sudionika na glavnoj skupštini
  - na glavnoj skupštini mora se sastaviti popis svih prisutnih i zastupanih dioničara te njihovih zastupnika uz navođenje imena, prezimena i prebivališta kao i nominalnog iznosa svake od zastupljenih dionica i uz navođenje njezina roda
  - popis treba napraviti na temelju predloženih isprava o dionicama, potvrde o dionicama, odnosno na temelju punomoći za zastupanje dioničara na glavnoj skupštini
  - popis treba ostaviti na uvid svim sudionicima glavne skupštine prije prvoga glasovanja, potpisuje ga predsjednik glavne skupštine
- Pravo dioničara da budu obaviješteni
  - uprava mora na glavnoj skupštini dati svakome dioničaru na njegov zahtjev obavještenja o poslovima društva, ako je to potrebno za prosudbu pitanja koja su na dnevnom redu, obveza davanja obavještenja odnosi se i na pravne i poslovne odnose društva s povezanim društvima

20.9. Pravo glasa

- Kvorum
  - statutom se može odrediti da je za donošenje odluka potrebna određena zastupljenost dioničara na glavnoj skupštini
- Načelo obične većine
  - na glavnoj skupštini odluke se donose većinom danih glasova (obična većina), ako se zakonom ili statutom ne odredi da je za to potrebna neka veća većina ili se zahtijeva i ispunjenje dodatnih pretpostavki
- pravo glasa ostvaruje se prema nominalnim iznosima dionica
- statutom se pravo glasa može ograničiti tako da pojedini dioničar ne može imati više od određenog najvećeg broja glasova ili postotka od svih glasova
- pravo glasa stječe se potpunom uplatom uloga
- dioničar može pravo glasa u glavnoj skupštini ostvariti i preko punomoćnika, punomoć se mora dati u pisanom obliku i treba ju predati društvu i ono je zadržava na čuvanju način glasovanja određuje se statutom
- Isključenje prava glasa
  - nitko ne može ostvarivati pravo glasa za sebe ni za nekoga drugoga kada se odlučuje o tome da li da mu se dade razrješenica, o njegovu oslobođenju od odgovornosti ili o zahtjevu kojega društvo ima prema njemu
  - ništav je ugovor kojim se dioničar obvezuje da će glasovati po uputama društva, uprave ili nadzornog odbora društva ili po uputama ovisnoga društva
  - ništav je i ugovor s kojim se dioničar obvezuje da će glasovati za svaki prijedlog uprave ili nadzornog odbora društva

20.10. Izmjena statuta

- **Odluka glavne skupštine**

- statut se može izmijeniti odlukom glavne skupštine, glavna skupština može ovlastiti nadzorni odbor da izmijeni statut samo ako se radi o usklađivanju njegova teksta
- za odluku glavne skupštine o izmjeni statuta potrebno je da se za nju dadu glasovi koji predstavljaju najmanje tri četvrtine temeljnog kapitala zastupljenoga na glavnoj skupštini pri odlučivanju o statutu, statutom se može odrediti da je za to potrebna veća većina a može, se zahtijevati i ispunjenje dodatnih pretpostavki
- ako bi izmjenom statuta došlo do promjene dotadašnjeg odnosa među rodovima dionica na štetu nekoga roda dionica, za donošenje odluke potrebna je suglasnost dioničara onoga roda dionica na čiju se štetu treba izmijeniti statut, ti dioničari daju suglasnost u obliku posebne odluke

- **Suglasnost dioničara**

- odluka kojom se dioničarima stavljaju dodatne obveze može se donijeti samo uz suglasnost svih dioničara na koje se to odnosi
- isto vrijedi i za odluku kojom je za prijenos dionica koje glase na ime i privremenica potrebna suglasnost društva

20.11. Prestanak dioničkog društva

- **razlozi** za prestanak društva:

1. istek vremena određenog u statutu, ako je društvo bilo osnovano na određeno vrijeme
2. odluka glavne skupštine koja se mora donijeti s glasovima koji predstavljaju najmanje tri četvrtine temeljnog kapitala zastupljenog na glavnoj skupštini društva pri donošenju odluke, ako se statutom za to ne traži veća većina ili ispunjenje dodatnih pretpostavki
3. pravomoćna odluka trgovačkog suda na čijem se području nalazi sjedište društva upisano u sudskom registru kao isključivo nadležnog, kojom se utvrđuje da je upis društva u sudski registar bio nezakonit
4. pripajanje društva drugom društvu i spajanje s drugim društvom
5. pravomoćna odluka suda kojom se odbija otvaranje stečajnog postupka zbog nemogućnosti da se iz stečajne mase pokriju troškovi stečajnog postupka
6. provođenje stečajnog postupka
7. ukidanje društva

- odluka o prestanku društva objavljuje se u „Narodnim novinama“ RH

- Potreba provođenja likvidacije

- ako se nad društvom ne otvori stečajni postupak provodi se likvidacija društva

21. Društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.)

- **Osnivanje** društva sa ograničenom odgovornošću
  - trgovačko društvo u koje jedna/više pravnih ili fizičkih osoba ulažu temeljne uloge kojima sudjeluju u unaprijed dogovorenome temeljnom kapitalu tako da članovi ne odgovaraju za obveze društva
  - može se osnivati samo simultano, temeljem društvenog ugovora u obliku javnobilježničke isprave
  - ZTD-om zabranjeno sukcesivno osnivanje društva
  - više osoba – sklapanjem društvenog ugovora → nastaje preddruštvo
  - jedna osoba – izjavom o osnivanju društva
- d.o.o. je:
  - pravna osoba
  - trgovačko društvo
  - društvo kapitala
  - članovi ne odgovaraju za obveze društva
  - ima temeljni kapital
- **Temeljni kapital**
  - propisani temeljni kapital d.o.o. iznosi 20 000 kuna
  - to je novčani izraz vrijednosti svih temeljnih uloga zajedno
  - minimalni iznos temeljnog uloga iznosi 200 kuna
  - uplata temeljnog uloga glavna je obveza člana društva koja se ispunjava unosom novca, stvari i prava u društvo
  - prije upisa u sudski registar iznos svih uplata ne može biti manji od 10 000 kuna
  - slijedi:
    1. uplata u novcu mora biti izvršena najmanje u četvrtini svoje vrijednosti
    2. ulog stvari i prava mora biti izvršen u cijelosti
- **Prijava za upis u sudski registar**
  - podnosi se registarskom sudu mjerodavnom prema mjestu sjedišta društva
  - podnose ju svi članovi uprave, te predsjednik nadzornog odbora
  - zakonom je propisan sadržaj prijave za upis u sudski registar
  - po prijemu prijave sud će ispitati:
    - je li društvo uredno osnovano
    - sadržava li prijava propisani sadržaj
    - jesu li priložene potrebne isprave
  - upis se objavljuje u NN i jednom dnevnom listu
- **Poslovni udjeli**
  - poslovni udjel određuje se prema veličini preuzetog temeljnog uloga člana društva
  - oni se ne mogu izraziti vrijednosnicama
  - uprava društva vodi knjigu poslovnih udjela (ZTD propisuje sadržaj te knjige)
  - članom društva smatra se samo ona osoba koja je upisana u knjizi poslovnih udjela i o čijem je članstvu u društvu obaviješten registarski sud
  - poslovni udjeli **se ne mogu spajati**
    - stjecanjem novog poslovnog udjela uz postojeći svaki zadržava svoju samostalnost
  - poslovni se udjeli mogu prenositi → ugovor u obliku javnobilježničke isprave
  - **vinkulacija** → prijenos poslovnih udjela uz kojeg je vezana obveza dodatne činidbe i koji se mogu, prenijeti samo uz suglasnost društva
  - prijenosom poslovnog udjela stjecatelj stupa u pravni položaj prenositelja

21.1. Organi društva

- **obvezatni organi:**
  - uprava
  - skupština
- fakultativni organ:
  - nadzorni odbor

21.1.1. Uprava

- **obvezatni** organ d.o.o
- sastoji se od jednoga ili više direktora
- vodi poslove društva **na vlastitu odgovornost**
- **ovlasti:**
  - vođenje poslova društva
  - zastupanje društva
  - uredno vođenje poslovnih knjiga društva
  - izrađivanje financijskih izvještaja društva
  - vođenje knjige poslovnih udjela
- način rada uprave propisuje se društvenim ugovorom, ako neka pitanja glede načina rada uprave nisu uređena društvenim ugovorom ili ZTD-om, može ih urediti uprava posebnim aktom
- ako uprava ima više članova, a društvenim ugovorom nije drugačije određeno, članovi zajedno poduzimaju radnje potrebne za vođenje poslova društva, osim ako postoji opasnost od toga da se radnje pravodobno ne poduzmu
- ako je po društvenom ugovoru svaki član uprave ovlašten da sam poduzima radnje vođenja poslova društva, on ne smije poduzeti nakanjenu radnju usprotivi li se tome neki od članova uprave, osim ako spomenutim ugovorom nije drugačije određeno
- član uprave može biti potpuno poslovno sposobna fizička osoba, a za imenovanje članova uprave na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o sastavu uprave dioničkog društva
- ako se društvenim ugovorom odredi da se svi članovi društva imenuju članovima uprave, to se odnosi samo na one članove društva koji su to bili u vrijeme kada se odredba o tome unosila u ugovor
- društvenim se ugovorom može predvidjeti da će upravu imenovati neko javnopravno tijelo
- ako broj članova uprave padne ispod broja koji je društvenim ugovorom određen kao najmanji broj članova uprave da bi ona mogla voditi poslove društva i zastupati ga, a nisu određeni njihovi zamjenici, članovi društva moraju svojom odlukom bez odgađanja imenovati članove koji nedostaju do obavljenog imenovanja preostali članovi, uprave obavljaju samo neodložne poslove
- članovi društva mogu svojom odlukom u svako doba opozvati članove uprave
- člana uprave koji je i član društva može se, ako za to postoji važan razlog, opozvati i odlukom suda
- društvo zastupa uprava
- ako u društvenom ugovoru nije drugačije određeno, članovi uprave skupno zastupaju društvo, potpisuju se tako da uz navođenje tvrtke društva stavljaju svoj potpis

- ako uprava ima više članova društvenim ugovorom može se, odrediti da društvo zastupa jedan član uprave zajedno s prokuristom
- valjano su učinjena očitovanja volje prema društvu ako se učine, i samo prema jednoj od osoba koje su skupno ovlaštene za zastupanje
- osobu ovlaštenu za zastupanje može u hitnim slučajevima na prijedlog zainteresirane osobe odrediti sud za vrijeme dok društvo ne imenuje odgovarajućega člana uprave
- članovi uprave moraju poštivati ograničenja ovlasti za zastupanje postavljena društvenim ugovorom, odlukom članova društva i obveznim uputama nadzornog odbora
- ovakva ograničenja bez pravnoga su učinka prema trećima
- uprava društva odgovara za uredno vođenje poslovnih knjiga
- uprava odgovara za izradu financijskih izvješća društva ona je dužna izrađena financijska izvješća i izvješće o stanju društva bez odgađanja dostaviti nadzornom odboru i skupštini društva
- članovi uprave moraju voditi poslove društva s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika i čuvati poslovnu tajnu društva
- na davanje kredita članovima uprave i prokuristi te članovima njihovih užitih obitelji odgovarajuće odredbe koje se odnose na dioničko društvo

21.1.2. Nadzorni odbor

- društvo mora imati nadzorni odbor:
  - ako je prosječan broj zaposlenih u godini veći od 300 ili
  - ako je to za društvo koje obavlja određenu djelatnost propisano posebnim zakonom
- nadzorni odbor sastoji se od tri člana, društvenim ugovorom može se odrediti da nadzorni odbor ima više članova, ali broj mora biti neparan
- za određivanje tko može biti članom nadzornog odbora na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o imenovanju člana uprave d.o.o.
- ne može se izabrati ili imenovati osoba koja je već član u deset takvih odbora dioničkih društava ili društava s ograničenom odgovornošću
- članovi društva svojom odlukom izabiru članove nadzornog odbora osim ako je posebnim zakonom propisano da neke od njih imenuju zaposleni
- društvenim ugovorom može se odrediti da određeni članovi društva ili članovi koji imaju određene poslovne udjele mogu imenovati određeni broj članova nadzornog odbora
- **ne mogu** se izabrati ni imenovati **zamjenici** članova nadzornog odbora

21.1.3. Skupština

- hijerarhijski najviši organ društva
- članovi društva u skupštini donose odluke na koje su ovlašteni zakonom i društvenim ugovorom
- ako sve poslovne udjele u društvu drži samo jedan član ili uz njega i društvo, on mora bez odgađanja po donošenju odluke o tome sastaviti zapisnik i potpisati ga
- skupština odlučuje o pitanjima određenim društvenim ugovorom, njime se može proširiti ili smanjiti nadležnost skupštine
- skupštinu društva saziva uprava a održava se u sjedištu društva

- skupštinu se mora sazvati najmanje jednom godišnje te onda kada to zahtijevaju interesi društva, a bez odgađanja ako se uoči da je društvo izgubilo polovinu temeljnog kapitala
- skupštinu se mora sazvati bez odgađanja i onda kada to u pisanom obliku uz navođenje svrhe zatraže članovi društva koji su preuzeli temeljne uloge što zajedno čine najmanje desetinu temeljnog kapitala društva
- ako društvenim ugovorom nije određeno drugačije, skupština može valjano odlučivati ako su na njoj prisutni članovi društva ili njihovi zastupnici koji predstavljaju najmanje desetinu temeljnog kapitala društva
- u slučaju da skupština nije podobna za odlučivanje, a društvenim ugovorom nije drugačije određeno, mora se s pozivom na tu okolnost sazvati nova skupština s time da se njezin dnevni red ograničava na dnevni red skupštine na kojoj se nije moglo odlučivati, na toj skupštini mogu se donositi valjane odluke bez obzira na to koliko je temeljnog kapitala na njoj zastupljeno
- skupština donosi odluke većinom od danih glasova svaki iznos temeljnog uloga od 200 kn daje pravo na jedan glas
- u društvenom ugovoru može se odrediti da članovi društva imaju drugačije pravo glasa od onoga kako je to određeno u prethodnom stavku ovoga članka s time da svaki član mora imati najmanje jedan glas
- na skupštini ne može o odluci glasovati osoba kojoj se tom odlukom pribavlja neka korist ili se oslobađa neke obveze

21.2. Izmjena društvenog ugovora

- društveni ugovor može se izmijeniti samo odlukom članova društva
- odluka mora biti u obliku javnobilježničke isprave
- odluka o izmjeni nema učinka dok se ne upiše u sudski registar
- odluka o izmjeni društvenog ugovora donosi se većinom od najmanje tri četvrtine od danih glasova
- svaka izmjena društvenog ugovora mora se prijaviti registarskom sudu radi upisa u sudski registar
- odluke o izmjeni društvenog ugovora moraju se objaviti, ne objavljuju se odluke kojima se ne mijenjaju odredbe društvenog ugovora koje su ranije objavljene

21.3. Prestanak društva

- razlozi za prestanak:
  1. istek vremena određenog u društvenom ugovoru
  2. odluka članova
  3. pripajanje društva drugome društvu i spajanje s drugim društvom
  4. pravomoćna odluka suda kojom se odbija otvaranje stečajnog postupka zbog nemogućnosti da se iz stečajne mase pokriju troškovi stečajnog postupka
  5. sudski registar bio nezakonit
  6. provođenje stečajnog postupka
  7. odluka registarskog suda donesena u vezi sa skraćenim postupkom, te u slučaju da član društva kod kojega su se sjedinili svi udjeli ne izvijesti o tome u zakonskom roku registarski sud
  8. ukidanje društva
- kada odluka članova predstavlja razlog za prestanak društva, odluka donosi u obliku javnobilježničke isprave s većinom od najmanje tri četvrtine od danih glasova
- društvo može prestati na temelju presude suda ako postane nemoguće da se ostvari svrha društva ili ako u prilikama društva postoje drugi važni razlozi za njegov prestanak